

PÅ KANTEN

Han tog - og gav

PICASSO: Pablo Picasso var født i 1881 i Málaga, i Spanien, og døde i 1973 i Mougins, i Frankrig. I øjeblikket kan man se den verdensberømte kunstners værker på Louisiana, på udstillingen "Picasso fred & frihed", hvor der stilles skarpt på Picassos politiske engagement.

Han er blevet kaldt politisk naiv, men Picasso forvekslede heller ikke sit virke som kunstner med en politikers. Engang udtalte han, at kunstneren er: "et politisk væsen, der altid er opmærksom på verdens forfærdende, lidenskabelige eller glædelige begivenheder og altid former sig selv fuldstændig efter dem. Nej, malerier bliver ikke til for at dekorere vægge, men som et forsvars- eller angrebsvåben mod fjenden".

Fra 1944 var han aktiv kommunist i Frankrigs kommunistparti og var glødende fredsforkæmper. Det er dermed Anden Verdenskrig, som gør ham til en helt på venstrefløjen, som professor i kunsthistorie Lynda Morris, på Norwich University College of Arts, skriver i en artikel om ham. Udover almindeligt medlemskab af partiet, støttede han økonomisk, spanske republikanere i eksil mm.. Det er dog ikke historien om Picassos politiske engagement, som er mest kendt. Hans image som playboy med stadigt skiftende, smukke kvinder omkring sig, har været langt mere levedygtigt, ligesom hans millionærstatus med en række slotte i Sydfrankrig.

Det kan synes paradoksalt, at være både kommunist og frihedssøgende livsnyder ved Middelhavet, i fashionable boliger, men for Picasso blev det næppe oplevet som et dilemma.

Som altid er man nødt til at forstå baggrunden for et menneskes valg. Når han fandt en slags hjem i det franske kommunistparti, må det ses på baggrund af hans fødeland Spaniens situation under Francos diktatur. Picasso tog stilling, men som man kan læse på udstillingens tekster, blev Picasso "aldrig gode venner med partifunktionærernes stramtandede puritanisme og rigide opfattelse af, hvad kunst skal og må og kan".

Picassos mest politiske manifest er utvivlsomt "Guernica" fra 1937, som blev malet i protest mod bombardementet af den basiske by Guernica under den spanske borger-

krig, og dermed mod fascismens menneskeforagt. Udstillingen på Louisiana er dog centreret om værker fra perioden efter Anden Verdenskrig.

Udstillingens største værk er "Lighuset", et barskt billede fra 1945, som er malet på baggrund af en dokumentarfilm om en spansk, republikansk familie, der er blevet dræbt i deres køkken. Billedets billedsproglige virkemidler synes at være tæt på "Guernica". Under et bord ligger menneskedele hulter til bulter - oven på bordet er der anbragt en kande og et brød!

Udstillingen rummer endvidere en række billeder hvor duen er det centrale tema. Anmelderen Ole Nørlyng fortæller, at Picasso havde duer derhjemme, som han havde fået af sin gode ven Matisse. For Picasso var duen en ond fugl, men han havde, selvom han ikke holdt særligt meget af dem, lavet nogle litografier med duer. En dag kom forfatteren Louis Aragon på besøg, for at få et motiv til en plakat, af en due. Noget modvilligt gav Picasso, Aragon en mappe med litografier, og lod ham søge efter noget egnet. "Der er den", udbrød Aragon begejstret, hvortil Picasso tilføjede, at han ikke kunne forstå hvordan man kunne gøre en grusom fugl til et fredssymbol. Samme aften blev plakaten trykket. Resultatet blev en succes over hele verden. Hvem kender ikke plakaterne med Picassos fredsdue? Det var i 1949 den første blev trykt!

Et af Picassos værker med temaet due har reference til Noahs Ark i Bibelen, hvor duen har en olivengren i næbbet. Er det underligt, at han er en af verdens mest kendte og beundrede kunstnere? Et menneske som havde viden om både kunst, politik og religion, og altid tog personligt stilling. Enig eller uenig i hans synspunkter? Ingen er vel i tvivl om, at han gav mere end han tog?

MARIA STENSGÅRD POULSEN er cand.mag. i kunsthistorie og dansk, Aarhus Universitet 2009. Censor i billedkunst og dansk ved lærer- og pædagoguddannelsen. Skribent ved North Art Magazine. Gift og mor til tre børn.

